

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.
Hirdetési díj: Háromhásos petisor egyszeri hirdetése 30 fill. Többszörös hirdetésért jutányosabb. Nyitlár: minden sor 40 fill.

Az Eperjesi Széchenyi-kör
s az Eperjesi Kereskedők Társulata
hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: Eperjesen, Fő-utca 55. sz.
Kiadóhivatal: KÖSCH ÁRPÁD könyvnyomató-intézete
Eperjesen, Fő-utca 59. sz.

A város gazdálkodása.

Eperjes szab. kir. város gazdasági életében nevezetes fordulat következett be. A modern haladás útjára lépett a város: csatornákat, aszfaltot, vízvezetékét épített s több fontos intézmény a megvalósulás útján van. Ilyen viszonyok közt meg kell változnia a város gazdálkodásának s a pénzügyek különös gonddal és körültekintéssel intézendők.

Költségvetés és zárszámadás a pénzügyi vezetés próbaköve. Ezeket ennélfogva úgy a városi képviselőtestületnek, mint a sajtónak éber figyelemmel kell bíráltni és ellenőrizni.

Az 1906. évi zárszámadások most kerültek ki a sajtó alól s a városházán közszemlén vannak; azután pedig a közgyűlés döntése alá bocsájtják őket.

Közöljük először is a városi számvevő jelentését, a melylyel a zárszámadásokat a tanácshoz beterjesztette s aztán mondjuk el megjegyzéseinket. A jelentés a zárszámadások főbb adatait s a költségvetéstől való eltéréseket is feltünteti, már csak ezért is érdemes behatóbb figyelemre.

Ridarcsik Gábor számvevő-tanácsos előterjesztése így hangzik:

„A városi házipénztár 1906. évi zárszámadását tisztelettel beterjesztem azzal, hogy az előirányzat és az eredmény közötti eltérés minden egyes tételnél indokolva van; azonban szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az előirányzott összegeken felüli jelentékeny többlet-bevétel a tűzoltói díjakból, állatvásártéri jövedelemből, kihágási pénzbüntetésekből, aszfaltjárda költségeinek megtérítéséből és fogyasztási adók

kártalanításából származik; azonban a közbiztonsági és erdei kezeléseknél, valamint a téglagyártmányok eladásánál a remélt eredmény el nem értett.

Nagyobb megtakarítás éretett el: a személyi kiadásoknál, továbbá a műszeriánál, ló- és bikatartásnál és vágóhídi költségeknél; s kisebb volt a kiadás a tűzifának a raktárba való befuvarozásánál.

A nagyobb kiadások az irodaszükségleteknél, az épületek, utcai kövezet, utak és hidak fentartásánál, a téglavetői munkabéreknél, téglagyártásra szánt tűzifánál, ingó felszereléseknél, adósságtörlesztésnél, Tábor-hegyen létesítendő csatorna előmunkálatainál és a vegyes kiadásoknál fordultak elő.

A 422,016 K. 21 f.-ben előirányzott rendes és rendkívüli bevételek kezelésénél — különösen az aszfaltjárda költségeinek még nem esedékes összegek önkéntes megtérítése folytán — 6238 K. 22 f.-rel nagyobb volt a bevétel, holott az 522,680 kor. 48 fill.-ben előirányzott rendes és rendkívüli kiadások kezelésénél 263 K. 71 f.-rel kisebb volt a kiadás. Ezen eltérés azonban oly csekély, hogy azt — a sokoldalú és terjedelmes vállalatok mellett — (ügymint: gazdasági kezelés, fogyasztási adók, közbiztonsági, erdő, bérházak, rét, ló- és bikatartás, utak és hidak, kéménytisztítás stb.) elkerülni alig lehet.

A csatolt leltár szerint a város *vagyona* a következő:

Ingatlan vagyon	1.932.930 K. 10 f.
Ingó vagyon	1.443.526 „ 98 „
Összesen	3.376.457 K. 08 f.
Levonva a szenvedőt	1.838.860 „ 41 „
Tiszta vagyon: 1 537 596 K. 67 f.	

Behatóbb tájékoztatás végett a jelen számadáshoz az évenként bemutatott többrendbeli részleges számadásokon és kimutatásokon ki-

vül csatolom a közbiztonsági hídnek az első egész évi jövedelmezőségét kitüntető elszámolását, valamint a városi tisztviselők nyugdíjalapjának 1888. január 1-jétől 1906. év decz. 31-ikéig részletezett és összesített számadását azon további jelentésem kapcsán, hogy a házipénztári zárószámadást — a mellékelt jelentés szerint — az állandó számvizsgáló-bizottság átvizsgálta.

Végül tisztelettel kérem, hogy a bemutatott számadást a városi pénz- és gazdasági szakosztály által felülvizsgáltatni és véleményével ellátva, az 1886: XXII. t.-cikk 142. §-a értelmében 15 napi közszemlére való kitételét elrendelni s ezen idő lejártával a képviselőtestületi közgyűlés elé terjeszteni méltóztassék.

A bevételek során kevesebb folyt be több épület után a bérekből s aránylag sok (914 K. 28 f.) a hátralék. Sokkal jobb lenne a városi boltokat és mézszárszékeket 15-20 évre egy vállalkozónak kiadni, mert így bizonytalan a jövedelem és sokszor üresen áll több bolt és lakás.

A vágóhídi bevételnél 2045 K. 21 f.-rel kevesebb lett a bevétel, a minek oka a hús megdrágulása folytán a húsfogyasztás csökkenése.

A házi kezelés hátrányát igazolja a rétyjövdelem csökkenése is, a mi azért következett be, mert «a Szekcső melletti réten a kész szénát az árvíz elsodorta». A felügyelet hibájául kell ezt felrónunk s érte a vagyoni felelősséget ki kellene rája mondani.

A határrendőrség felállítása folytán az előirányzott összegnek négyszerese folyt be a polgárosítási és telepítési díjakból; a város fejlődésével nagyobbodott az építési díjak bevételi tétele s a megváltozott kezelési rendszer folytán több folyt be az ebadóból is.

AZ «EPERJESI LAPOK» TÁRCZÁJA.

Petőfi kardja.

Ista Szávay Gyula.

Acél vagyok. — A mindeneknek atyja.
Az őserő, a zordon, volt atyám.
Anyám a föld, melynek forró szerelmén,
Méhébe lenn, tűzben fogantatám.
Kőszikla-pólya takargatta testem,
Bölcsőmet a földrengés ringatá,
S az elementumok viharos ajka
Dúdolt egy-egy mély dajkadalt reá.

Izmos fegyverkovácsok közrekapva
Neveltek aztán hajlamom szerint.
Csengő tülön, sziporka-csillagok közt
Belémverték a vitézi erényt
Versenyt szikráztam villogó szemökkel,
Csengett a pengém, nánt a czimbalom,
A mit kaptam, csattogva visszaadtam,
Míg elzenghettem fringia-dalom.

Hadak robogtak s mentünk ezren-ezren
Bocskai lengő zászlai után;
Hajrá-danára, vérbe-fénybe mártva
Villogtatott egy hajdúkapitány.
Egyszer vérrózsza ült ki homlokára,
Kék ajka már csak úgy súgta a dalt. —
Ó hős társakkal közös sírba tére
És én — fogason függtem, rozsdá mart.

És álmodtam. Álmomban lelkem ismét
Kőszikla-bölcsejébe költözött.

Földrengések ringattak újra benne,
Dörgő-dübörgő dajkadalt között.
Kék lidérc-lángok birkóztak a nappal,
Az éjben vörös csillag tündökölt.
Meghullázmóztak a temető-halmok
És szent csontokat vetett fel a föld.

És ébredtem. És pengő hangot adva,
Csak összerézcent acél-idegem.
Nem álom: íme reng a föld valóban,
Egy tűztenger a világ idefenn.
Vajúdó halmok isteneket szülnék,
Eget-földet vörös fény lángol át,
Öregek és gyerekek összenöve
Együtt zengik a szabadság dalát!

Ébred s letépi első mozdulatra
Gyermekrongyát vasizmairul a nép,
Áll a szabadság hívó lobbogója,
Nem szabja árát, csak alája lép
Mert az a minden lobbogók királya,
Mely szent magasban legfelül lobog,
Csak ennek szárnya alatt sarjadozhat
Egyenlően ki a kenyér s a jog.

S legszebb napján a hőskor tavaszának
Úgy néztek ti unokák reám,
Én csüggöttem — díszszolgálatra osztva —
A legdicsőbb vezérnek oldalán.
Kit balja forró szívéhez szorított,
Óh százszor boldog, én voltam a kard,
Mikor zengé a márcziusi esküt
S élő visszhangra a «Talpra magyar»-t

Együtt jártunk, dicsőségben fűrődve,
Bérczek, rónák babéros utait:

Mért is váltunk meg ott a fordulónál,
A hol utad az éjszakába vitt? . . .
Égzengő zajban, ömlő vérfolyókon
Feketeségbe borult a világ,
S holttesteink a segesvári síknak —
Száguldottak a fűjő paripák . . .

Annak a júliusi éjszakának
Csillagjai fent ülnek őrszemül.
Kutató kéz ne is nyúljon a földhöz,
Maradjon a hant érintetlenül.
Ki tudja, melyik az ő takarója?
S bajtársitól ő ügyse válna meg:
Elég, ha ti őrködtek a jelekre,
Ti égmagasból néző őrszemek.

És énhozzám se nyúljon földi kéz több,
Lefátyolozva álljak özvegyen.
Pengém szívébe, — igaz hitvesébe —
Bevésve csak az ő neve legyen.
Megrengetik még majd a földet újból
A belezuhant hulló csillagok:
Jelt váltok akkor majd az őrszemekkel
S egy villanással jelzem: «itt vagyok»!

Bolyongó tűzlelkére rátalálva,
Bejárom újra a harcztereket.
Hol új vért kértek régi lobbogókhoz,
Világszabadság, hazaszeretet!
S egy láthatatlan fővezér kezében,
Ki léglován Erdélyből hoz vihart,
Leszek a zsarnokság villáma, réme,
Csodák és mondák könnyes szemefénye:
A törhetetlen űs Petőfi-kard.

Lényeges csökkenés mutatkozik, állítólag ex-lex folytán, az adóintés és -behajtás díjainál. E csökkenés igazi oka azonban az, hogy az adók behajtása Eperjesen túl-méltányosan történik. Ezt mutatja a kéménytisztítási illetéknél (1456 K. 65 f.), a városi pótdadónál (25,785 K. 71 f.) és -közmunkaváltásnál (699 K. 05 f.) előforduló igen nagy hátralék is. Félő, hogy e lanyhaság folytán sok követelés behajthatatlanná válik. Tűzoltói váltásdíj címén — a fokozottabb szigor következtében, a mi a rendőrkapitány érdeme — majdnem kétszer annyi folyt be, mint a mennyit előirányoztak.

Örvendetes tünet az állatvásártéri forgalom fokozatos emelkedése, a mi jövedelem-emelkedést is eredményezett.

Feltűnő nagy összeggel tartozik az állampénztár az elhagyottaknak nyilvánított gyermekek élelmezése címén. Itt is a lanyha kezelés boszulja meg magát.

Az aszfaltjárda költségeiből 2000 K. helyett 9108 K. 26 f.-t fizettek be a háztulajdonosok. Jó lett volna a többletet a felvett aszfalt-kölcsön törlesztésére fordítani, mert így a többletbevitel elcsúszik a rendes kiadásokra s az adósság nem lesz kevesebb.

A kihágási büntetéspénzek tétele 431 K. 63 f. többletet mutat. Ez azt igazolja, hogy a kihágások kezelésénél helyesebb méltányosan eljárni, mert a kis büntetési tételek jobban befolyanak s nem okoznak olyan nagy elégedetlenséget, mint a túlnagy és ennél fogva sokszor be sem hajtható büntetések.

Az állami bor- és húsfigyasztsági adó a megváltási összeggel szemben 2598 K. 80 f.-rel kedvezőbb eredményt mutat, a minek oka — az idők jeleképpen — *borfigyasztsági emelkedése* és a húsfigyasztsági csökkenése. Ez utóbbi a húsfigyasztsági városi adópótlék folytonos csökkenését is eredményezi, eltekintve attól, hogy a lakosság rosszabb táplálkozásával jár.

A fogyasztási adók kártalanítása és kezelése átlag 50,000 K. tiszta jövedelmet eredményez. Ezt látván, megfontolandónak tartjuk, nem kellene-e a húsfigyasztsági városi adópótléket s a vágóhídi és húsfelügyeleti díjakat leszállítani, mert közegészségügyi szempontból is elő kellene mozdítani a húsfigyasztsági emelkedését.

1906-ban rendes bevétel volt 298,860 K. 86 f., rendkívüli bevétel 123,393 K. 57 f. s pótdadóból befolyt 94,855 K. 57 f., összesen

523,110 K. A városi pótdadónál 1905-ben, a mikor ex-lex volt, 17,670 K. 18 f. hátralék mutatkozott, míg 1906. végén — mint már jeleztük — 25,785 K. 71 f. volt a hátralék. Ez már csakugyan feltűnő jelenség és a városi tanács köteleességet mulaszt, ha továbbra is túri az eddigi kezelési rendszert. A pontos fizetőkre nézve igazságtalan is az, ha a hanyag, pontatlan adózókat nem szorítják fizetésre, mert a pótdadó fokozatos emelkedését és az egyéb címen előálló bevételek felhasználását eredményezi a túlnagy hátralék, a melynek jókora perzentje el is vész, mert időközben behajthatatlanná válik.

Értesítők.

VII. Állami tanítónőképző.

Düss Mária igazgató szerkesztésében, 40 oldalon jelent meg az eperjesi m. kir. állami tanítónőképző-intézet értesítője az 1906/7. tanévről. Az iskolai év történetét felölölő rész először is arról a nevezetes változásról emlékezik meg, hogy a mult tanévvel megszűnt a kisdé-
vónői képzés. Ez a rendelkezés feltétlenül helyes, mert az efajta intézetekbe járó tanulók a nélkül is túl vannak terhelve s a tanári-karoknak mindent el kellene követniök, hogy az órák száma leszállíttassék. A fejlődésben levő szervezetet — kivált leányoknál — nem lehet bosszútalanul krízisnek kitenni. A bennlakás ügyis azzal a nagy hátránnyal jár mindenütt, hogy a tanulók kevés időt töltenek szabad levegőn, a mit fokoz ennél a tanítónőképzőnél az a körülmény, hogy nincs kertje a közelben.

Részletesen szól az értesítő a tanítás és nevelés általános irányáról, a foganatosított gazdasági gyakorlatokról, a kirándulásokról, az iskolai ünnepélyekről és vizsgálatokról. Ösztöndíjat kaptak: *Kohányi* Stefánia, *Vasady* Elza és *Libisch* Ottilia; az ifjúsági segélyegylet 199 kor. 64 fillért osztott ki. Szép eredménnyel működött az Ifjúsági Önképző-kör s a *Düss* Erzsébet vezetéke alatt álló Leányegyesület.

Az értesítő közli még a könyvtár és szertár gyarapodását, a tanári testület névsorát és tanítási elfoglaltságát. Kár, hogy az egyes tanárok óraszámát s a tanrendet nem közlik. Így nem állapítható meg, hogy ki miképpen volt elfoglalva s az egyes osztályokban hány órájuk van a növendékeknek.

A tanulók létszáma volt 134; vallás szerint: róm. kath. 74, gör. kath. 11, ref. 22, ev. 24, izr. 2; anyanyelv szerint: magyar 121, német 5, oláh 1, cseh 1. A szülők közül: magánalkalmazott 49, tisztviselő 33, magánzó 21, iparos 7. Minden tanuló magaviselete példás s mind sikerrel végezte az évet, a mi igazán kevés iskolában fordul elő. Feltűnő az is, hogy nemcsak elégtelen osztályzat egy sincs, de elégséges is csak 56 van; ellenben kitűnő 869, jeles 590, jó 315.

A tanítónőképző mellett fennálló gyakorlóiskolába beírtak 16 fiút és 35 leányt, a kik közül róm. kath. volt 25, gör. kath. 1, ev. 10, ref. 3, izr. 10. Kitűnően

végzett 12, jelesen 12, jól 19, elégségesen 5, elégtelenül 2. A mintaóvodába járt 73 gyermek, a kik közül róm. kath. volt 41, gör. kath. 2, ev. 10, ref. 1, izr. 19; nemzetiség szerint: magyar 39, német 17, tót 17.

A gazdasági ismétlőiskola csekély jelentőségű, mert csak 15 tanuló iratkozott be, a kik közül 8 kimaradt. Tényleg jobb volna — mint a tanári kar tervezi — ipari irányú ismétlőiskolát szervezni.

Végül közli az értesítő a jövő tanévre vonatkozó tudnivalókat.

VIII. Bártfai áll. algimnázium.

A bártfai m. kir. állami gimnázium XI. értesítőjének legnagyobb részét — 85 oldalból 51-et — a dr. *Vas* Antal igazgató által a sárosvármegyei múzeum oklevélkiállításáról készített kimutatás foglalja el. Ez igen érdekes és értékes mű; de úgy hisszük, semmi összefüggésben nincs a gimnáziumi értesítővel, a mit az összeállítás igazgató is igazolt azáltal, hogy a kimutatást és az iskolai értesítőt külön lapszámokkal nyomtatta.

Az értesítő először is *Szieber* Ede nyugdíjbavonulásáról emlékezik meg s aztán részletesen beszámol a mult tanév eseményeiről; közli a fontosabb miniszteri rendeleteket, az intézet személyzetét, a végzett tananyagot s megemlékezik a tanárok társadalmi működéséről, a melyből különösen kiemelendő a Széchenyi-kör ottani szakválasztmányában való dicséretes buzgólkodás. Olvasható még a szertáraknak és az ifjúsági könyvtárnak gyarapodásáról s a helyi tornaversenyéről szóló jelentés. Jutalmat kapott 11 tanuló; az ifjúsági segélyegylet kiadott 916 kor. 90 fillért, és pedig tápdíjra 618 kor.-t, tandíjra 286 kor.-t s vegyesekre 12 kor. 90 fillért.

Jeles tanuló csak kettő volt: *Hallgató* Sándor az I. és *Kendrovsky* M. a II. osztályban; általában jó 15, elégséges 32, elégtelen 16.

Beírtak 75 tanuló, a mi igazán csekély látogatottságot mutat. Vizsgálatot tett 65, a kik közül volt róm. kath. 36, gör. kath. 12, ev. 9, ref. 3, izr. 5; magyar anyanyelvű 30, német 1, tót 28, ruthén 6; bártfai 38, megyebeli 20, Abatúj-Tornából 7. A szülők közül: értelmiségi 26, kispáros 21, magánzó 6. Egészen tandíjmentes volt az I-ső félévben 27, a II-ban 24, félmentes 6, illetve 1 tanuló.

Legtöbben (11-en) buktak a latinból, 9-en a rajzoló-mértanból, 3-an a történetből, 2—2 a németből és természetrajzból s 1—1 a magyarból és tornából.

Az értesítőt a következő iskolai évre való figyelemztetés zárja be.

IX. Kiszsebeni áll. elemi iskola.

Krauss István igazgató tette közzé a kiszsebeni állami elemi iskola idei értesítőjét, a mely közli először is a tantestület s a gondnokság tagjainak névsorát, aztán az érdemsorozatot, a statisztikai kimutatást s a jövő tanévre vonatkozó értesítést. Beíratott 346 tanuló és pedig 153 fiú, 193 leány; év végéig maradt 328. Vallásra nézve volt: róm. kath. 207, gör. kath. 22, ev. 33, ref. 1, izr. 65. Nyelvre nézve: magyar 51, német 54, tót 223. A tanulás eredménye: kitűnő 51, jeles 65, jó 83, elégséges 74, elégtelen 55. Dicséretes magaviseletű 187, jó 134, tűrhető 7. Minden tárgyból kitűnő volt: *Hartmann* József,

Eperjes multjából.

Irta és a Népkadémiaiban felolvasa: **Sztankay László.**

Mint minden városnak, úgy a történelemben nagy szerepet játszott ősi városunknak, Eperjesnek is, meg van a maga multja, mely multnak szokásaiból, erkölcsi életéből és gondolkodásmódjáról gyakran igen érdekes képek tárulnak a szemléző elé.

Azt hiszem, manapság alig van művelt ember, kit a multak emlékei ne érdekelnének s különösen azé a multé, mely legközelebbi félszékhez, szülőföldjéhez s esetleg ezekkel együtt családi életéhez is fűződik.

Röppenünk tehát a multba és kísértünk meg legálább főbb vonásokban annak ecsetelését: milyenek voltak városunkban a társadalmi szokások a XVI. és XVII-ik században?

Hogy képzeletünkben annál biztosabban tájékozódhassunk, előbb rövideden felsorolom a városunk keletkezésére és fokozatos fejlődésére vonatkozó főbb adatokat.

Mikor és ki által tétettek le Eperjes város első alapjai, ez biztos történeti adatok hiányában a mondák homályába vész.

Hogy Eperjes nevét II., vagy Vak Béla királytól az 1132-ik évben nyerte, ez kitűnik I. Ferdinánd királynak az 1558-ik évben kelt s városunk levéltárában őrzött azon eredeti okleveléből, melyben ez a régebbi címert kibővítí.

Ujabb telepítvényeseket nyert Eperjes II-ik Géza királyunk idejében az 1143. évben s száz évvel később már tekintélyes város lehetett, mert II. Endre királyunk az 1233. évben az eperjesi parochia számára évenként 3000 drb kőst rendel kiadni s IV. Béla királyunk az 1247. évben kelt oklevelében a bártfai csizszerczita

szerteszetekeket védi az eperjesi németek hatalmaskodásai ellenében.

Később Zsigmond királynak az 1435. év június 21-én Nagyszombatban kelt oklevele alapján városunk kibővült az által, hogy a malomárkot, mely előbb a város falain belül vezetted a Tarcza vizét, a város falain kívül rendelé kiásatni; így az előbbeni árok behányatott s annak helyén egy új, a jelenlegi Árok-utca keletkezett. Ekkor nyerte a Belváros azon alakját, mely századokon át változatlanul maradt egészen a mult század harmadik tizedéig.

A külső, erődített védfal tojásdad-alakban fogta körül e várost. Ennek kerülete 3330 lépést tett s magassága 5 ölnyi volt. Ezen a külső falon belül volt a 12 öl széles s 4 öl mélységű védőárok, mely közepén egy magas s vastag fal által két részre volt osztva, úgy, hogy a külső 8 öl széles árok vízzel volt töltve s a belső 4 öl széles, szárazon hagyatott, mely Zvingernek nevezetett s ostrom idején a helyőrség védőhelyeül szolgált. Ezután következett a belső-falgyűrű, mely számos bástyával volt megerősítve; a falakon 720 lő-rés volt s a bástyákon 42 ágyú. A belső-falgyűrűt 6 öl magas volt, alul egy öl s felül három láb széles. A bástyák pedig hat öl magasságban emelkedtek. A víz egy gép segítségével hajtattott be szükség idején a város védő-árkaiba a Tarcza folyóból. Főerődítvényei voltak a városnak a felső- vagy északi kapu előtt, mely a jelenlegi Pulszky- és Bényei-házak között s az alsó- vagy déli kapu előtt, mely a jelenlegi gör. kath. püspöki székház közelében állott. Ezen kapuk felett volt az állandó őrség tanyája, előttük pedig két oldalt erős bástyák s a felvonó-híd. Ezenkívül volt még két kis kapu: az

egyik a nyugati, a jelenlegi városi, kórház s a keleti, a Sétányra vezető úton, melyek szintén erős bástyákkal voltak védve.

A városnak azon időben öt utcája volt. A széles Fő-utca két sorban emelkedő, díszes egyemeletes házakkal, melyeknek emeleti helyiségei főképp magtárakul és raktárakul szolgáltak, lakásul a földszinti helyiségek használtatván. A városi főtéren, ott, a hol most a Neptunvizmedence áll, volt a terjedelmes árucarnok. Ezen épületben voltak az összes bolthelyiségek. A főtéren állott a jelenlegi, még az 1347. évben épült s a későbbi századokban a két oldalhajóval kibővített díszes, szent Miklósról nevezett templom. A jelenlegi szent Ferencz-rendi kolostor és egyház helyén állott a már az 1288-ik évben előforduló Carmelita-szerzetesek kolostora s temploma. Ezen szerzetesek a mohácsi vész után, a töröktől való félelmükben, az 1527-ik évben végképen eltávoztak városunkból s így az üresen maradt kolostor és templom az 1531. és 1540-ik évek közötti időben raktárul használtatott, de később lerontatott. Ennek helyén kezdett lassan-lassan épülni a jelenlegi kolostor s ebben a szent Ferencz-rendi szerzetesek az 1667-ik év április havának 19-ikén be is vették. A jelenlegi díszes templom Zetényi báró, Klobusiczky Ferencz, ennek neje soóvári Soós Justina, majd Klobusiczky István s ennek özvegye Kapy Klára bőkezűségéből épült s fejeztetett be az 1728-ik évben.

A jelenlegi püspöki székház helyén állott az ősrégi városi kórház és szegények-háza s mellette egy templom, mely eleintén jóval kisebb volt a jelenleginél s bejárata az Árok-utca felől volt. Ezen templom az 1540. évtől az ágost. ev. tót templom volt az 1673-ik évig. Ezen

Engländer F. József, Kos. Sommer Cz. Lajos, Lusa. Blech Herm. Katalin és

— D. leuma. főpásztor a tésének 50. sége meggá. lyesen vegy. hivatalos kö. forduló. Ne. pásztorlevele méltatja De.

— H. Urban Reinl. Husz Ármir.

— Az. mintaó. d. e. 10 órát. a mintaóvoc. eszközl.

— É. kerületi Koll. 2., 3. és 4. kezdődik. A. 30. és 31-ike. két részletbe. ezenkívül mit. illetve az elő. évben 30 tar. dásban, vallá. növendékei v. nek a kollég. intézet egész. csupán ebed. van helye. A. mult évben. díjat, prémiu. 4136 korona. ban több ősz. havában.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

— Ú. ki már hossza. működött — sunkban tele. van, hol is. kezdi meg.

— Ha. orvos, Bártfai. hirtelen elhúr. fűrdőorvosok.

Engländer Riza, König Irén, Halmi Elemér, Haidenthaler József, Kosztráb András, Bolda Emma, Lakatos Mária, Sommer Cecília, Vojtkó Ilona, Földvári Rezső, Gréser Lajos, Lusztig Ede, Schichmann Aladár, Atlasz Sári, Blech Hermin, Szmracsányi Sarolta, Jancsári Béla, Girgás Katalin és Süszmann Róza.

HIREK.

— Desseffy püspök jubileuma. A csanádi róm. kath. egyházmegye agg főpásztora aug. 9-ikén ünnepli meg áldozárú szenteltetésének 50-ik évfordulóját. Desseffy püspököt betegség meggátolta abban, hogy az ünnepeken személyesen vegyen részt, az egyházmegye papsága és a hivatalos körök azonban megünnepik a nevezetes évfordulót. Németh József püspök a jubileum alkalmából pástorlevelet adott ki, a melyben szép szavakkal méltatja Desseffy püspök áldásos működését.

— Házasság. Aug. 1-jén vezette oltárhoz Urban Reinhold eperjesi könyvkereskedő Husz Margitot, Husz Ármin kollégiumi tanár leányát.

— Az eperjesi állami tanítónőképző-intézet mintaóvodájába a beiratások aug. 5-ikén d. e. 10 órától 12 óráig tartanak meg. A beiratásokat a mintaóvoda helyiségében Molnár Mária mintaóvónő eszközli.

— Értesítés. A tiszaí ág. hitv. evang. egyházkerületi Kollégium főgimnáziumában a beiratások szept. 2., 3. és 4. napjain történnek; a tanítás szept. 5-ikén kezdődik. A javító-, felvételi és magánvizsgálatok aug. 30. és 31-ikén folynak le. Az évi tandíj 40 kor., mely két részletben fizethető: a beiratáskor és febr. 1-jén; ezenkívül minden tanuló fizet vegyes díjak címen 13 kor.-t, illetve az először beiratkozók 17 kor.-t. A mult iskolai évben 30 tanuló részesült egész-, illetve féltandjelengedésben, vallásfelekezeti különbség nélkül. A koll. főgimn. növendékei vallásfelekezeti különbség nélkül részesülhetnek a kollégiumi tápintézet kedvezményeiben. A tápintézet egész évi díja ebédért és vacsoráért 150 kor., csupán ebédért 84 kor. Ezen díjakból elengedésnek is van helye. A főgimn. tápintézeteknek összege a mult évben 800 kor. Intézeti és más jellegű ösztöndíjat, prémiumot élvezett a mult tanévben 44 tanuló, 4136 korona összegben. Van azonkívül a Kollégiumban több ösztöndíjalapítvány. Eperjes, 1907. augusztus havában.

A főgimnázium igazgatósága.

— Új fogorvos. Dr. Strausz Zsigmond — ki már hosszabb időn át Dunaföldváron mint fogorvos működött — külföldi tanulmányújáról visszatérve, városunkban telepedett le. Lakása a Gallotsik-féle házban van, hol is működését augusztus második hetében kezdi meg.

— Halálozás. Dr. Cséri János máv. pályatorvos, Bártfafürdő orvosa, július 11-ikén, Bártfafürdőn hirtelen elhunyt. Dr. Cséri egyike volt a legjobb nevű fürdőorvosoknak. Az egyetlen szakember volt, a ki a

vasúti higiénével foglalkozott és irodalmilag is jó névre tett szert. Budapesten, a hol szintén tekintélyes praxisa volt, valamint egész Sárosvármegyében, közismert ember volt Cséri, a kinek szeretetreméltósága és közmondásos becsületessége miatt csakis barátai voltak. Régebben egyike volt Bártfafürdő tulajdonosainak. Halálát felesége zimonyi Schwarcz Sarolta és leányai gyászolták. Tetemét Budapestre szállították.

— Rokkantegyleti mulatság. Ha a humánus cél érdekében fáradozóknak az idő is kedvezni fog, ezáltal bőven meg lesznek jutalmazva, mert úgy fényes sikerűnek ígérkezik a Munkások Rokkantegylete eperjesi fiókjának a Rákóczi Kör kerthelyiségében ma tartandó jótékonycéli táncmulatsága, mely iránt az érdeklődés minden oldalról igen nagy. A buzgó rendezőség mindent megtesz, hogy a közönségnek kellemes szórakozásban legyen része. Délután 2 órakor két tekepályán is lesz kuglizás értékes és csinos nyereménytárgyakra. A tánc pedig 5 órakor kezdődik két zenekar közreműködésével és közben a változatos műsor egyéb kedvtelésekben sem fog szükkölni; itt a versengés szintén pompás emléktárgyakra fog folyni; e tárgyak közszemlére is ki voltak téve. Belépőjegy 1 kor. 20 fillér, előreváltva 1 kor.

— Panasz. A városi alorvosi állás ellen beadott felebbezést, mint annak idején közöltük, a vármegyei közgyűlés elutasította. Az elutasító határozat ellen a felebbezők panaszt adtak be a közigazgatási bírósághoz. A hozandó bírói döntés országos jelentőségű lesz, mert megoldást nyer az a fontos kérdés: szavazhatnak-e tisztújításnál a városi tisztviselők? De érdeklődéssel várható a bíróság ítélete azért is, mert a kijelölt választmány eljárásának szabályszerűségére nézve is utasítást fog tartalmazni, valamint állást kell foglalnia a bíróságnak a tekintetben is: mellőzhető-e a községi törvénynek az a rendelkezése, hogy orvosi állás betöltésénél a közegészségügyi választmány meghallgató? Három fontos elvi kérdés megoldásáról van tehát szó s nem lehetetlen, hogy ez az eset nevezetességre tesz szert.

— Nyári táncvizgalom. A Magyar Szent Korona Országai Vasutas Szövetségének eperjesi kerülete augusztus 11-ikén, vasárnap a Villecz- (Szent László) hegyen, a Vasutasok Országos Szövetségének eperjesi kerülete javára, semsei Semsey Miklós kisd. főellenőr, állomásfőnök díszelnöke alatt, tombolával és világpostával egybekötött, zártkörű nyári táncvizgalmat rendez. Kezdeté d. u. 3 órakor. Belépőjegy 1 kor., családijegy 2 korona. A meghívó belépéskor kívánatra előmutatandó. Jegyek előreválthatók: Kósch Árpád, Korn Vilmos és Böhm Mór urak üzleteiben és a vasúti pénztáraknál. Szíves felülfizetések — a jótékony célra való tekintettel — köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A mulatság kedvezőnlen idő esetén aug. 15-ikén tartatik meg.

— Az Eötvös-kollégium új tagjai. A br. Eötvös József-kollégiumban megüresedett helyekre 61 középiskolai tanuló pályázott,

közte 57 jeles érettségi bizonyítvánnyal. Gr. Apponyi Albert közokt. miniszter döntése alapján Eperjesről Rochlits Zoltán, az ág. hitv. ev. Kollégium tanulója állami javadalmaszús helyre vétetett fel.

— A Sárosvármegyei Községi és Körjegyzők Egylete, a mult évi közgyűlés határozata alapján, Kisszebenben, a kisszebeni Kénesfürdőben aug. 10-ikén d. e. 10 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését és ugyanott, a közgyűlést megelőzőleg, választmányi ülését.

SAJÁT KÉSZÍTMÉNYŰ
FAGYLALT-KÜLÖNLEGESSÉGEK
BERGER KÁVÉHÁZÁBAN.

— Hohenlohe herceg újabb birtokvásárlása. Hohenlohe herceg megvásárolt Alsósunyava úrbéreseitől egy tátrai erdőbirtokot 200,000 koronáért. A vételáron az úrbéres Szakmáry Donát lucsvinai nemesi birtokát szerezték meg.

— Túrista-vándorgyűlés. A Magyar Túristaegyesület augusztus 14-ikén, szerdán este 1/2 8 órakor Miskolcra, a «Korona» termében tartja első vándorgyűlését. Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Dr. Téry Ödön: A túristaságról. 3. Tury József: Túristaság és fényképezés. 4. Elnöki zárás. A vándorgyűlés után a «Korona» kerthelyiségében társasvacsora, mely után Tury József Miskolcra és környékét vetített képekben mutatja be. Útiter az aug. 14-ikén Miskolcra tartandó első vándorgyűlés alkalmából a Bükk-hegységbe, Murány várába és a dobsinai jégbarlangba rendezendő kirándulásra: Augusztus 14-ikén, szerdán délután 2 ó. 15 p.-kor gyorsvonaton indulás a Máv. keleti pályaudvarból Miskolcra. Megérkezés Miskolcra d. u. 5 ó. 35 p.-kor. Elszállásolás. Séta az Avasra. Este 1/2 8 órakor a «Korona» termében a Magyar Túristaegyesület első vándorgyűlése. Este 9 ó. a «Korona»-szálló éttermében társasvacsora. Meghálás. Aug. 15-ikén, csütörtökön, Nagyboldogasszony napján: Reggelizés 6 órakor a «Korona»-szállóban. 6 1/2 ó. kor kocsikon Lillafüredre. Innét a dolgotetői kilátóhoz, azután a Dolgán át az Örvénykőre s innen a szentléleki zárdaromhoz és kilátóhoz. Túristaebéd, leereszkedés Lillafüredre. Innét kocsikon vissza Miskolcra. Este 8 órakor társasvacsora a «Korona» kerthelyiségében. Aug. 16-ikén, pénteken regg. 6 ó. 46 p.-kor a Máv. gömöri pályaudvarból Bánrévére, Megérkezés regg. 8 ó. 01 p.-kor. 8 ó. 15 p.-kor Ózdra, megérkezés 8 ó. 55 p.-kor. A vasgár megtekintése. 10 ó. 44 p.-kor indulás, 11 ó. 23 p.-kor megérkezés Bánrévére. Ebéd D. u. 12 ó. 50 p.-kor továbbutazás Murányvárára. Megérkezés 5 ó. 45 p.-kor. Elszállásolás. Aug. 17-ikén, szombaton, esetleg az 1943 m magas Királyhegy megmászása ez esetben a dobsinai jégbarlang meglátogatása aug. 18-ikára marad. Kocsikkal a dobsinai jégbarlanghoz. A barlang megtekintése után ebéd, ezután kocsikon az 1058 m magas Glaczon át Káposztafalvára. Káposztafalváról az esti 7 ó. 04 p.-i vonattal

éven I. Lipót király rendeletére a Minorita-szerzeteseknek adatott át, a kik ezt a templomot és a volt városi kórház helyén épült kolostort 1787-ig birták. A templom tetemesen kibővített s jelenlegi alakjában kiépített lipóczi Keczer István nagyváradi káptalani nagyprépost s főszentelt püspök bőkezű adakozásaiból.

Az 1787. évben ezen kolostor és templom a kir. fiscus birtokába ment át, míg végre az 1791. évben az akkor még kassai gör. kath. püspöki helynök székhelye lett. Ezek egyike, Tarkovics György, az 1816. év márczius 22-ikén lett Eperjes első gör. kath. püspökévé kinevezve s a jelenlegi díszes püspöki palota az 1848. évben kiépítve.

A külvárosok elég terjedelmesek voltak; itt állottak a birtokos polgárok majorságai a Tarca mentén és azon túl, a sűrű erdővel borított dombok oldalain, díszes nyári-lakaik, gyönyörű gyümölcsös- és szőlőkertjeik. A szőlőkertek a Czemeté felé vezető út mentén elterülő domboldalakon miveltettek.

Elragadó szép lehetett már akkor is városunk környéke és csinos, virágzó maga a város, mely magára vonta az idegenek figyelmét elannyira, hogy szépsége, gazdagsága és polgárainak műveltsége miatt közönségesen kis Lipcsének avagy Bécsnek is neveztetett.

Az eddig előadottakból elég tiszta képet szerzhetni városunk egykori helyzetéről és alakjáról. Így most megkísértem hajdani lakosainak, polgárainak magán- s illetőleg társadalmi életére vonatkozó rajzát. Hogy Eperjes alapítói, későbbi telepítvényesei és lakosai túlnyomóan német nemzetiségűek voltak, az kétségtelen; mert a város gazdag levéltárában s főképp a XIV., XV.

és XVI. századokból eredő levelezések és egyéb ügyiratok kivétel nélkül németek.

A czéheket ezen időben leginkább a német lakosság képezte, kik a Géza király által 1243-ban letelepített szépsóknak voltak az utódjaik. Ez az elem mindenkor összetartott, önállóságra törekedett s ezen törekvés képezte a czéhek szigorú szabályainak alapjait, a mely szigorúság ez időben már annyira túlzottá fajult, hogy a czéh tagja csakis született német ember lehetett, a mit — mint ez az egykori feljegyzésből kitűnik — azzal indokolták, hogy a német elemet a városban nap-nap után nagyobb és nagyobb elnyomásban részesíték.

E szerint tehát, hogy nemzetiségi létüket biztosítsák s faji sajátágaikat megőrizték, tömörülők kellett s nem túrték, hogy körükbe idegen elem befészkelje magát. Ugyancsak e mellett tanúskodik, hogy az egykor itt virágzott iparos czéh-egyesületek szabályzatai, jegyzőkönyvei s egyéb irományai, úgy a XVII. század elejétől meglevő parochiális anyakönyvek is mind német nyelven vannak írva. Sőt egy némely helybeli czéh szabályzataiban határozottan kifejezve található az, hogy a czéhbe felvétetni óhajtó tanoncz okvetlen német nemzetiségű legyen.

A lakosság összes száma alig haladta túl az öt- vagy hatezeret, mert a XVII-ik század kezdetétől meglevő anyakönyvek szerint (akkor az egész városi lakosságra csak egy anyakönyv vezetett) az évi születések legmagasabb száma 208 volt. Vallás tekintetében az 1535. évig általában r. kath. a lakosság, az 1535. évtől 1655. évig általában ágostai evangélikus. Ezen évtől ismét szaporodni kezd a katolikus vallású hívek száma s az 1690-ik év táján már a jóval nagyobb többség ismét katolikus vallású.

Foglalkozásukat tekintve, városunk lakosságának zöme iparúzó avagy kereskedő polgár-rendűekből állott. Ezekon kívül voltak még csekély számú egyháziak, tanítók, tanárok, egy orvos, gyógyszerész, a kir. harminczados s végre szolgák és cselédek.

Az összes czéhszabályzatok egyaránt előírják a czéh-tagok jogait és kötelességeit, kijelölik a tanonczfelvétel feltételeit, a legénynyé szabadás módját, a legény munkaidéjét, vándorlását, remeklését s a mesterré való avatását. Ha a legény mesterré lett, egy év lefolyása alatt köteles volt a polgári jogot kieszközölni, megköszölni s némely czéhben még házat is venni. Minden czéhbeli mester fegyveres szolgálattételre köteleztetett, mert ezek képezték a város állandó helyőrségét. Kötelesek voltak főlváltva a város kapuinál és az egyes bástyákon őrt állani, ostrom idején pedig az összes mesterek és legények, az egyes czéhmesterek vezénylete alatt, fegyveres szolgálatot teljesíteni. Ezen czéhszabályzatok előírják a tagok magánéletét; vallásos, józan, munkás, békés és erkölcsös életet kellett valamennyinek élnie, ellenesetben a czéh keményen megbüntette őket. De ezen czéhszabályzatok védtek egyúttal iparukat s kezeskedtek az iparkészítmények jóságáért. Így például sem helybeli, sem idegen kereskedőnek nem volt szabad oly cikket árulnia, a melyet nem helybeli iparosok készítettek. Ha valamely mester elhalt, özvegye, ha kívánta, folytathatta mesterségét. Ilyenkor a czéh adott hozzá egy ügyes, tapasztalt legényt, avagy gondoskodott az özvegy férjhezmeneteléről. Az egyes czéhek tületék igen gyakran vendégeskedtek; de ilyenkor mindig meg volt szabva az ételek és italok mennyisége.

(Folyt. köv.)

Poprádfelkára. Ezzel a hivatalos kirándulás véget ér. A hazautazás a kassa-oderbergi vasút Csorba, Poprádfelka, Szepesbéla, Barlangliget vagy Tátralomnicz állomásairól Kassán, Ruttkán vagy Zsolnán át történhetik. Összes költség — kedvezményes vasúti költség nélkül, de a kocsik költségének beszámításával — hozzávetőleg 40 kor. A kirándulásban való részvétel legkésőbb aug. 10-ikéig közvetlen az egyesület titkárához (Budapest, IV., Aranykéz-utca 6. sz. a.) intézendők. A kirándulásra való jelentkezésnél — a közös költségek fedezésére — 15 kor. befizetendő. A kik idejekorán nem jelentkeznek és a 15 kor.-t be nem fizetik, vasúti kedvezményre szóló igazolványra, szállásra, ellátásra, kocsira stb.-re nem számíthatnak. Bővebb felvilágosítás az egyesületi titkárságnál (Budapest, IV., Aranykéz-utca 6. sz., III. em.) hétköznapokon esti 6—8 ó. közt nyerhető.

— **Haszon!** Az Ön haszna — a *Bohrandt* J. W. eperjesi fűszerüzletében vásárolt *eredeti töltésű Dreher-sörnél*, hogy igazán jó, kellemes és tápláló italt kap. A *Bohrandt* cég haszna — ezen *eredeti töltésű Dreher-sörnél* a népszerűség. E cég feláldozza a nagy hasznot a nagy forgalomnak.

— **Tanulmányi kirándulás.** A kassai kadétskola III-ik osztályának tanulói — Remer Adolf, Pfauner Róbert és Reisenberger Albert főhadnagyok vezetése alatt — részben Eperjesen, részben pedig Bártfán tanulmányi terep felvételeket végeznek.

— **Pályázat egy kérdés megoldására.** *Szemere* Miklós három díjat tűzött ki erre a kérdésre: Hogyan lehet a katonai fegyverekkel való célbalövést a magyar ifjúság körében legjobban népszerűsíteni? A kérdésnek helyes megoldására 250, 150 és 100 koronás I., II. és III. díjat tűzött ki. A pályázók munkájukat jelígyével ajánlva, a pályázó nevét és lakását tartalmazó, ugyanazon jelígyés zárt boríték melléklésével 1907. okt. 1-éig tartoznak a KATONÁS NEVELÉS szerkesztőségének (Budapest, IV., Régi posta-utca 1. sz.) beküldeni, a mely a munkálatok megbírálására előkelő szakértőket fog megkérni.

— **Mérsékelt árú menettérti jegyek** kiadása **Szent István ünnepe** alkalmából. A Szent István-ünnepnap alkalmából a m. kir. államasutak, valamint a kassa-oderbergi vasút magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemükben álló helyi érdekű vasutak állomásainak és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsi-osztályra nézve Budapestre mintegy 30%-kal mérsékelt árú menettérti jegyek aug. 18—20-ikán, az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban Budapestre érkező valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, érvényességük az 5-ik napon éjfélkor lejár; megjegyeztetvén azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak aug. 20-ikán délután történhetik; korábbi visszatérés esetén e jegyek érvénytelenek. Az utazás megszakításának sem menet-, sem jövetkor nincs helye. Gyermekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

— **A Galamb-utczát mégis elzárják.** A Kassai-út 1. számú, Böhm Simon-féle házát e napokban vette meg a gör. kath. püspökség 36 000 kor.-ért. Ezzel megoldást nyert a Galamb-utca ügye, mely néhány hét előtt vita tárgyát képezte a városi közgyűlésen; eldőlt azonban ezen vétel által az Árok-utca meghosszabbításának ügye is és városunk a püspöki palota folytatásaként, a postapalotával szemben egy szép középülettel fog gazdagodni.

— **Rákóczi cipőkrém** a legjobb bőrfényesítő! 5% a kassai *Rákóczi-szobor* alapja javára. Egyedüli gyártója Székely és Társa, Kassa. —

— **Tűz Harságon.** Július 30-ikán nagy tűzvész pusztított Harságon, mely az erős déli-szél által élesztve, gyorsan terjedt s nagy károkat okozott a kisközségben. Áldozatul esett a templom, leégett 11 ház és 8 csűr. A mentési munkálatok víz híján meddők maradtak.

— **Eperjes város épül.** Örvendetes jelenség az, hogy városunkban már néhány év óta szakadatlanul folyik az építkezés s ezen rövid idő alatt egész új városrészek keletkeztek a város külterkein. Leginkább épült ki a város a Tábor-hegyen, a tűzraktanya és a kir. kath. főgimnázium közötti részen. Ott épült ki a Felső-körút; onnan terjedt az építkezés a Tábor-hegyen felfelé s létesültek a Deák Ferencz,

Tompa Mihály-, Bethlen Gábor-, Irányi Dániel- és Szilvay János-utczák s ott mindig nagyobb és nagyobb arányokat ölt az építkezési kedv. A tűzraktanya déli részén, a Széchenyi-úton is emelkedett két újabb, modern, villaszerű épület. A Kassai-út is kiépült a vasúti állomásig és már csak egy telek áll üresen. A Kassai-úttól az orló vasúti hídon át egész új városrész alapját vetette meg a Szél-utca; ott most már, az Erzsébet királyné-sétányig elterülő részen, egyre építettek újabb s újabb házakat. A vágóhídnak a Tarcza-partján való felépítése következtében máris újabb irány nyílt az építkezésre, s nem telik bele néhány esztendő s ott is új városrész fog keletkezni. A Beör- és Steinbübel-féle kertek parcellázása megvetette alapját Eperjes villanegyedének, mely teljesen kiépült már. Az alsó-malomtól a felső-malomig vezető Alsó-körút is kiépült; szintúgy a Lőcsei-út, valamint a külső Lőcsei-úton is egész ház sor emelkedett s a Lőcsei-útból a gyakorlótér felé vezető Rét-utczában is folyik az építkezés és parcellázás. A Szebeni-útnak mindkét oldala már ki van építve s a Nagysáros felé vezető országút mentén egész hosszú ház sor keletkezett. A Kálvária felé vezető út mindkét oldalán csinos, kisebb lakóházak épültek; a Kálvária-híd folytatásaként egy új, széles utca nyílt a hegyoldalig, s ott, Eperjesnek legszebb rónaságán, egy új városrészt vetettek meg alapját, mely városrész néhány év múlva egész a külső Lőcsei-útig fog terjedni. Az ezen rónaságot határoló hegyoldalon, a városi vízmedenczétől a Lőcsei-útig, a közel jövőben a legszebb fekvésű villák lesznek felépíthetők. A város belsejében is építenek minduntalan; itt a régiek házakat építik át modernebb épületekké. Szép középületek is létesültek az utóbbi években; ezek: az ág. hitv. evang. Kollégium Konviktusa, a Kollégium Theologiai Otthona, a Rákóczi Kath. Kőr szép épülete, a városi vágóhíd, s ez évben építik a postapalotát, az orth. hitközség modern berendezésű fürdőjét s nemcsak a gör. kath. leánynevelő-intézet építését, valamint a Kassai-úton a Kollégium főgimnáziumát és az evang. tanítóképző-intézet internátusát. A közel jövőben várható döntés az új gyalogsági lakatanya és a csapatkórház építése iránt. Különben az utóbbi időben más irányban is sok oly hasznos alkotás létesült városunkban, mely Eperjest egycsapásra a legegészségesebb városok sorába emelte. A város analízis-hálózata legnagyobb részében elkészült, a petroleumvilágítást kiszorította a villany, a Főutca, sőt a mellékutczák egy része szép aszfaltjárdával van ellátva az állandóan poros Kassai-út kemény-koczkaköburkolatot kapott s járdát a vasúti sétány, és — a mit elsősorban kellett volna felemlíteni — városunkban elkészült a *vízvezeték*, mely bő mennyiségben látja el az egész várost kristálytiszta, egészséges ivó- és használati vízzel. Ez a legnagyobb vívmány, melyet városunk — úgy közegészségügyi, mint tűzrendészeti szempontból — elért. Igaz, hogy még sok kívánni való van hátra különböző irányban, — az is meglesz, csak türelem és pénz, pénz és ismét pénz kell ahhoz.

— **A Magyar Turistaegyesület** aug. 14-ikén tartja Miskolcra első vándorgyűlését, a melylyel kapcsolatban négynapos kirándulást rendez a Bükk hegységbe, Murány-várba és a dobsinai jégbarlangba. Az indulás Miskolcra aug. 14-ikén d. u. 2 óra 15 p.-kor lesz. Visszaérkezés 18-ikán, esetleg 19-ikén. Jelentkezni aug. 10-ikéig lehet, a mikor a közös költségekre 15 koronát kell fizetni. A költség, vasúti jegy nélkül, 40 kor.

— **Ujdonságok fényképezési kamarákban** kaphatók *Cattarino* S. Utóda: *Földes* Samu papír- és díszműárú-üzletében (Eperjes, Fő-utca 78), a hol mindenemű fényképezési eszközök, a szükséges összes vegyi és optikai kellékek *eredeti gyári áron, előnyös részfizetésre* is beszerezhetők. Kívánatra árjegyzék. Ugyanott *sólt-kamra* díjtalanul áll a t. Közönség rendelkezésére.

— **Elfogták a betörőt.** Múltó elismerés illeti városunk rendőrkapitányát, Saly Győzöt és közegeit. Éberségének és fáradhatlan ügybuzgalmával párosult találékonyságának köszönhető, hogy végrehalára sikerült ártalmatlanná tennie az utolsó hetek betörőjét. A rendőrség hosszas és rendkívül fáradságos nyomozás után kedden éjfélkor letartóztatta *Dmohovszky* Kázmér neusandeczi születésű 21 éves vas-észtérgályost, a ki a diósgyőri vasgyárban volt alkalmazva s a ki ezévi május 26-ika óta állandó rettegésben tartotta a várost, a mennyiben itt a legvakmerőbb módon — bemászás útján — 14 betörést követett el. A nyomozás megállította, hogy legelőször a torna-

verseny napján érkezett Eperjesre, már ugyanez éjjel működött is, a mennyiben Grósz Sándor joghallgató elsőemeleti lakásából — hová létrán mászott be — mintegy 400 kor. értékben lopott el különféle dolgokat. Ezen időtől kezdve minden héten, szombatról vasárnapra forduló éjjel, Eperjesre jött s itten a város különböző részein betört. Napközben kiszemelte magának a házakat s éjjel azután oda be is mászott. Az ellopott értékeket Miskolcra zálogosította el. Eddig 12 betörést bizonyított reá a rendőrség. A nyomozás folyamán kiderítettett, hogy nevezett nemcsak Eperjesen, de Kassán és Miskolcra is űzte ezt a jövedelmező mesteriséget, a mennyiben beismerte, hogy Kassán három, Miskolcra pedig egy betörést vitt véghez. A kassai egyik betörésből származó ékszerek itten meg is találtak. *Dmohovszky* állandóan töltött revolverrel járt, s a rendőrség véleménye az, hogy ha az illető, kihez bemászott, felébredt volna s őt meg akarta volna akadályozni, feltétlenül fegyverét használta volna. A rendőrségnek ezen feltevését a tettes a vallás során maga is megerősítette. *Dmohovszky* Kázmért a rendőrség a nyomozási iratokkal együtt pénteken a kir. ügyészségnek átadta oly megkereséssel, hogy — tekintettel arra, miszerint Kassán és Miskolcra is követett el betöréseket s hogy az ellopott ékszerek Miskolcra vannak különböző zálogházakban — a nyomozás sikeres befejezésének érdekében adja át *Dmohovszky* Kázmért a rendőrségnek, hogy vele a helyszínén legyenek a nyomozások megtarthatók. *Dmohovszky* Kázmér letartóztatásával megszűnik azon feltevés, hogy a vízvezeték munkások soraiból került volna ki a betörő; sőt örömmel konstata a rendőrség, hogy a vízvezeték munkások illetőségi hatóságaitól a legkifogástalanabb erkölcsi bizonyítványok érkeztek be. Megszívlelendő tanulság háramlik ez esetből városunk lakosságára is, és pedig: őrizzék jobban lakásaikat! Annál is inkább, mert az a néhány száz rendőr kevés arra, hogy nappal ügyeljen a rendre, éjjel pedig a betörőkre. A rendőrállomány bővítése és fizetésük javítása kikerülhetetlen, mert ha ez nem történik mihamarabb, elmegy az egész legénység Amerikába, mint kartársaik tették.

— **A kéményseprő-díjak behajtása.** Minthogy Eperjesen sem a város szedi be többé a kéményseprő-díjakat, hanem maga a mester: érdekelni fogja olvasóinkat a minisztertanácsnak az a határozata, mely szerint e díjak behajtása peres útra tartozik, a mi hátrányos a kéményseprőmesterre nézve. Az eset — a mely ezt a döntést eredményezte — a következő: Egy földvári kéményseprő A. R., százmagyarosi lakos ellen 5 kor. 78 fill. kéményseprési díj és járuléka erejéig fizetési meghagyás kibocsátását kérte a brassói kir. járásbírósgától. A járásbírósg a kérelmet visszautasította, mert a kéményseprés minden kéménytulajdonosra kötelező lévén, a díjak behajtása közigazgatási útra tartozik. A brassói kir. törvényszék a járásbírósg végzését helybenhagyta. Ezen az alapon aztán a kéményseprő Brassóvármegye alvidéki járásának főszolgabírája előtt kiserelte meg követelésének behajtását. A főszolgabíró azonban a rendes bírói útra utasította őt. A brassói kir. törvényszék és Brassóvármegye alvidéki járásának főszolgabírája között ilyenformán hatásköri összeütközés merül fel, az ügy a minisztertanács elé került, a mely most úgy döntött, hogy a kéményseprést minden kéménytulajdonos köteles végeztetni, sem az, hogy a kéményseprést csak a hatóság részéről kijelölt kéményseprő végezheti és hogy a kéményseprés díját hatósági szabályrendelet állapítja meg, nem minősíti a kéményseprő és a seprető fél között fennálló jogviszonyt közjogi viszonyná és annak magánjogi jellegét nem változtatja meg; már pedig minden magánjogi viszonyból származó követelés — hacsak kifejezetten más útra utasítva nincsen — bírói útra tartozik, olyan jogszabály pedig nincs, a mely a kéményseprési díj iránti követelés érvényesítését közigazgatási útra utasítaná.

— **Az állami ménék selejtezési osztályozása** Eperjesen aug. 7-ikén d. e. 9 órakor fog megtartani, a mikor is az életkor miatt netalán kiselejtezendő, de tenyészképes ménék készpénzért el fognak adatni.

— **A szabad tanítás magyar országos kongresszusa** — melynek célja tudvalevőleg a felnőttek oktatásának, a népművelés ez újabb irányának hazánkban is leendő továbbfejlesztése és a felnőttek oktatását célzó modern művelődési intézmények iránt

Képes-levelezőlapok legnagyobb választékban **Kösch Árpád** papirraktárában Eperjesen. ≡

az érdeklődő első hetében miniszter re gresszusra S mét és elre levő mindan lyek a felnő szolgálják, le végrehajtó-b utca 40., I.

— **A beruházás** megállapítva leg 39 millió a beruházás merültek fel, ják maguk bocsátásával mét szintén törvényjavas

— **Ima** A magyar nem becsül István Társu A magyar tóttól eddig nyelvű imak ért s így ed gátja volt a ban úgy a eljen, fejlődj imakönyvek német és te tót nyelvű i vagy éneke kiváncsiságb magyar éneke

katholikus n az életbe kil Az iskolában érzésnek m ajándék. A könyv után szerkesztett knižka a sp mazza az őslomra szóló készült az 4 kor., vörös az aranyozot a Szent Ist pest, IV., K

— **An nek!** Al fényképezés pillanat-kézia pészeti cikl 9., cs. és kir alapítottat zéket bérme

— **Eg mus el** viselőtestlet valóban dics E szerint a k este 9 órató

— **A árpád** sület — az Egyesületek miskolczi ke Mezőgazdák országos sör csütörtökön megtartatni.

— **Vil** A bártfaváro haladt, hogy megkezdenni

— **Az bonyol** szükséges m kereskedelm lése követke kedvező teri várható, hog ben történt hiány várha sága a forgá minden szük év tapasztala nek találta a

az érdeklődésnek felkeltése — mint ismeretes, október első hetében lesz Pécsen. Gr. Andrássy Gyula belügyminiszter rendeletben hívta fel e napokban a kongresszusra Sárosvármegye törvényhatóságának figyelmét és elrendelte, hogy a törvényhatóság területén levő mindannaz egyletek és intézmények jegyzékét, melyek a felnőttek tanítását, művelését bármely irányban szolgálják, lehetőleg mielőbb közöljék a kongresszus végrehajtó-bizottságával: Budapest, VIII. ker., Német-utca 40. I. 9.

A kassa-oderbergi vasút beruházásai még mindig nincsenek végleg megállapítva. A nemrég tartott értekezleten tudvalevőleg 39 millió koronában állapították meg hozzávetőleg a beruházási szükségletet. Most újabb szükségletek merültek fel, melyek az említett összeg felemelését vonják maguk után. A fedezetről elsőbbségi kölcsön kibocsátásával gondoskodnak, a melynek kamatjövendelmét szintén az állam garantálja. Az erre vonatkozó törvényjavaslat őszszel kerül a képviselőház elé.

Imádságos- és énekeskönyv. A magyar nyelv terjesztése szempontjából eléggé meg nem becsülhető gondolatot valószínűleg meg a Szent István-Társulat, kétnyelvű imakönyveinek kiadása által. A magyar nyelvet csak töredevezve beszélő némettől, tőttől eddig kivánni sem igen lehetett, hogy ne olyan nyelvű imakönyvből imádkozzék, a melyet tökéletesen ért s így eddig az imádságos-könyv is egyik hatalmas gátja volt annak, hogy a nemzetiségi vidékek iskoláiban úgy a hogy megtanított magyar nyelv tovább is éljen, fejlődjék az egykori tanulók ajkán. A bilingvis imakönyvek segítenek e bajon. A német és tót fiú német és tót imakönyvet kap, de minden német és tót nyelvű imádság mellett ott van annak az imának vagy éneknek magyar szövege is s így, ha másért nem, kíváncsiságból, később megszokásból is reá kapnak a magyar énekre, magyar imádságra. Nemzetiségi vidékek katolikus népiskoláiból egyetlen tanulót sem szabadna az életbe kibocsátani ilyen kétnyelvű imakönyv nélkül. Az iskolában beléjük nevelt vallásosságuk és hazafias érzésnek mindenkor erős öre lenne az ilyen iskolai ajándék. A már régebben kiadott magyar-német imakönyv után most jelent meg a *Masztich* József által szerkesztett «Imádságos- és énekeskönyv — Modliaca knižka a spevník», mely körülbelül 800 oldalon tartalmazza az összes ünnepekre s egyáltalán minden alkalomra szóló imákat és énekeket. Háromféle kiadás készült az imakönyvből. A vászonba-kötöttnek ára 4 kor., vörös nyomással díszített, bőrbe-kötötté 5 kor., az aranyozott bőrtáblájúé pedig 6 kor. Megrendelhető a Szent István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.

Amateur-fényképezésnek! Általánosan elismert kitűnő szalon- és úti-fényképezési készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat-kéziapparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek *Moll A. czégnél* (Bécs, Tuchlauben 9. cs. és kir. udvari szállítónál) kaphatók. Ezen üzletág alapítotott 1854-ben. Kivánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Egy község az alkoholizmus ellen. Richwald szepesmegyei község képviselőtestülete az alkoholizmus ellensúlyozása céljából valóban dicséretre- és követéseméltó határozatot hozott. E szerint a község területén az összes korcsmák szombat este 9 órától hétfő reggel 5 óráig zárva maradnak.

A miskolci országos sör-árpavásár. A Borsodmegyei Gazdasági Egyesület — az O. M. G. E., úgysis, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének Központja, a miskolci kereskedelmi és iparkamara és a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével karöltve — Miskolcson országos sörárpavásárt rendez. A vásár aug. 22. ikén, csütörtökön a vármegyeháza nagy tanácstermében fog megtartatni.

Villamosvilágítás Bártfán. A bártfávi villamos-telep berendezése annyira előrehaladt, hogy működését már augusztus elején fogja megkezdeni.

Az őszi vasúti forgalom lebonyolítása. Az érdekelt körök figyelmét szükséges már most felhívni arra, hogy a jelenlegi kereskedelmi konjunkturák s a gyáripár óriási fellendülése következtében az idei őszi folyamán a kevésbé kedvező terméskilátások mellett is oly erős forgalom várható, hogy a Máv. teherkocsiállagának a folyó évben történt jelentékeny gyarapodása daczára is kocsihiány várható. Erre való tekintettel a Máv. igazgatósága a forgalom akadálytalan lebonyolítása érdekében minden szükséges intézkedést megtesz. Azonban a múlt év tapasztalatain okulva, célravezetőnek és szükségesnek találta a Máv. igazgatósága azt is, hogy az áru-

forgalom sima lebonyolításához fűződő országos érdekre való tekintetből a szállítás körül érdekeltek közreműködését is igénybe vegye. A kassai kereskedelmi és iparkamara ennélfogva felkéri a kereskedelmi és iparvállalatokat, valamint a nagyobb szállító cégeket, hogy a nagy tömegekben feladásra kerülő épület- és tűzifa, továbbá szén, érc, kő stb., hasontermészetű és időhöz nem kötött egyéb áruk zömét a szállítási főidény bekövetkezése előtt, szeptember végéig feladásra.

Nem kell az üveget s a csomagolást megfizetni, ha a kiürült *Maggi-üveget* a kereskedőnél a régóta bevált *Maggi-féle levestisztítóval* utántöltetjük.

Nagy köszöntelepek a Felvidéken. A nagy szénhiány, mely most ország-szerre uralkodik, most arra készíti a községet a Felvidéken, hogy kutatásokat végezzenek a szén feltárására. Nemrég Szepesváralján és Csorba határában akadtak egy nagy köszöntelepre, újabban Árvanagyfalu és Nemesztó községek határában szintén nagy köszöntelepek a nyomát fedték fel. Ezen utóbbi szénrétegek a sziléziai és poroszországi szénbányákkal összekötésben vannak.

A Magyarországi Kárpátgyűlés Évkönyve. A Magyarországi Kárpátgyűlés Évkönyvének XXXIV. évfolyamát bizonyára kézhez vették már az egyesület Eperjesi Osztályának tagjai is. A 191 oldalra terjedő kötet — melyet *Lévy Mór* és *Niklasy Frigyes* szerkesztettek — igen gazdag és változatos tartalmú. Tartalma hét szakaszból áll. Az első szakasz magában foglalja az egyesületnek a m. kir. kormányhoz intézett emlékiratát, a másodikban 12 értekezés, a harmadikban egyesületi ügyek, a negyedikben apró közlések vannak, az ötödikben fűrdőinkről szól, a hatodik hirdetéseket tartalmaz, a hetediket pedig a képmellékletek alkotják. A m. kir. kormányhoz intézett emlékirat különösen három dolgot kér a kormánytól: 1. a tátrai birtokviszonyok rendezését, 2. a közlekedési viszonyok fejlesztését és 3. a Magas-Tátra túristikai feltárásának a kormány támogatásával való befejezését, mint a további korszerű fejlődésnek feltételeit. A birtokviszonyok rendezéséhez törvényjavaslati tervezetet is nyújt az 1881. évi XLI. t.-cz. (kisajátítási törvény) módosításáról, valamint hangsúlyozza az 1876. évi, a közegészségügyről szóló XIV. t.-cz.-nek a revízióját. A közlekedési viszonyok javítása tekintetében pedig szükségesnek tartja, hogy a három Tátrafüred rendes vágányú közvetlen vasúti összeköttetésbe hozassék Popráddal. Előterjeszti munkaprogramját, melyet a Magas-Tátrában meg akar valósítani. Ez a program kiválóan gazdag s fontos feladatokat foglal magában. Kiterjed utak, szállók, menedékházak, menedékkunyhók építésére. Felöleli a Nagyszalóki-csúcson építendő observatórium ügyét, deákszállók építését, az egyesületi múzeum fejlesztését, az aggteleki barlang könnyebb hozzáférhetőségét s villamosvilágításal való ellátását. Mindehhez tetemes számú anyagi eszköz kell, melyeknek részben való fedezését a kormánytól kéri. A 26 oldalra terjedő emlékirat egyéb ként hű tükrö az egyesület múlt és jelen életének. Az értekezések szakasza nemcsak gazdag, de változatos is. Van inkább tudományos színezetű értekezés, de nagyobb számú a könnyebb leírás. Ha Siegmeth «Vándorlását a tuzséri hegyekben» elolvastuk, kedvünk jön bejárni azt a vidéket, dr. Englisch Károlyt pedig megírjyeljük «Hat heti szabadság»-áért, Hajts Béláké vállalkozása: a «Próbatutajozás a hernád-szorosban» elismerésüket kelti fel. Ifj. Martsek Andornak köszönettel adózunk, hogy a régiek túristakodását feleleveníti előttünk, dr. Jármay Lászlóval együtt szeretnénk lenni Ceylonban és Indiában s dr. Czirbusz Gézát szívesen követjük a Vihorlát-hegyekbe, de különösen a bájos Izra tavához. Klemensievicz, Kordys, Máslanka gerincvándorlásait s csúcsmászásait élvezettel olvassuk. Kegyelettel áldozunk az úttörőknek: Czirbesz Jónás Andrásnak és Cyprianus paternek, kik közül az elsőnek Weber Samu, a másodiknak pedig Wünschendorfer Károly elevenítette fel emlékét. Az «Egyesületi ügyek» közt első helyen áll a tisztviselők, vál. tagok, múzeumi biz. tagok, egyesületi képviselők, alapító-tagok névsora. Majd az 1906. évi közgyűlés jkve, utána pedig Fischer Miklós ügyvivő-alelnök lelkes hangon megírt jelentése következik. Meg nem állhatjuk, hogy ne idézzük belőle a következő helyet: «El tudom képzelni a Tátra jövedő képét, mikor a túristaut nemcsak Keleten, de Nyugaton is a Tycha-völgyön és Lilejowe-hágón át egyesül a lengyelek túristautjával; mikor a Tátra lipiói részében is, a meghosszabbított túristaut mentén új fűrdő- és nyaralótelepek keletkeznek; mikor a Tycha-völgytől Barlangligetig villamosvasút bonyolítja le a személyforgalmat; mikor nem 30,000—40,000, hanem háromszáz- négyezerre rug a tátrai bércek alján és völgyeiben megforduló idegenek száma; mikor

a hegyvidék mint nemzeti birtok felszabadult a mostani birtokviszonyok nyomozó és az egészséges fejlődést gátló nyomása alól; mikor a Tátra vasúton nemcsak Csorbató és Tátralomnicz, hanem Tátrafüred és Barlangliget felől is megközelíthető; mikor kényelmes kocsiutak vezetnek minden völgybe, kényelmes ösvények minden csúcra; mikor a túristaut egész zónáján végig örökáron megszerzett parcellákon épített villákban a magyar intelligencia ezrei nyaralnak; mikor fogaskerekű vasutak vezetnek a Tatakára, a Tenger-szemcsúcsra, a Nagyszalóki-csúcra, melynek csillagászati és meteorológiai observatoriuma a magyar tudomány szolgálatában áll; mikor fenhavasi tavaink partjain — mint klimatikus gyógyhelyeken — szállodák állanak.» Erre csak azt mondjuk, vajha ez a jóslatszerű mondás minél előbb valóság lehetne! A központi választmány gyűléseiről szóló jelentés után a pénztári kimutatás — mely 43,563 kor. 71 fill. forgalmat tüntet fel —, a múzeum, bizottság jelentése és a múzeum pénztári adatai következnek. A nyolcz osztály jelentéseiből örömmel látjuk, hogy eperjesi Osztályunk, a tagok számát tekintve, harmadik helyen áll; előtte csak a Sziléziai és a Keleti Kárpátok Osztálya van, — amaz 703, emez 324 taggal. Az apró közlések közül megemlíjük a Keleti Kárpátok Osztályának ünnepét, mely az Aggteleki barlang bejáratánál emléktáblával örököltette meg Münnich Kálmán- és Siegmeth Károlynak a barlang körül szerzett kiváló érdemeit, a Hazai Túristaegyesületek jegyzékét, a bölényvadászatot a Tátrában, a túristák vállalkozását és a Tátrában előfordult halálos szerencsétlenséget, illetve balesetet. A «Fűrdőinkről» szóló szakaszban Tátrafüred ismertetését, a hirdetésekben pedig legnagyobb részben a tátrai nyaraló- és fűrdőtelepek ajánlását, azonkívül egy-két, túrista- felszerelést elárulító cég reklámját találja az olvasó. A két képmelléklet — melyek közül az egyik az Igló közelében levő Béla-gugyort, a másik pedig részleteket ábrázol a Hernád-áttörésből — szép, tiszta, minden tekintetben sikerült. Íme, dióhéjban az Évkönyv tartalma. A ki bővebben kívánja ismerni, olvassa el, nem fogja megbánni, sőt legalább a-zal is elevenebb tudatára ébred annak, milyen szép is ez a mi édes hazánk, mennyi kincse van, mennyi a teendő azok feltárása és ismeretése körül s talán maga is beáll annak az ügynek a munkásai közé, melyet a Magyarországi Kárpátgyűlés zászlajára irt.

Útipodgyász kiadása a vasúti állomáson. Már több ízben emlékeztünk meg arról a visszas állapotról, mely az eperjesi vasúti állomáson az útipodgyász kiadása körül fennáll s mely valóságos türelempróbára teszi az utazó-közönséget. Nem elég bosszantó már az, hogy Budapestről Kassára érkeve, onnan az Eperjesre való utazás — 34 kilométer — a legrövidebb 1 óra 27 p. a leghosszabb 1 óra 50 p.-ig tart (mert hát Eperjesnek az is elég gyors) s Eperjesre megérkezve gyakran 1/4 óránál is tovább kell várakoznia, míg útipodgyászát kikapja. A számtalan panasz ezen ügyben arra készit bennünket, hogy azon kérelemmel fordulunk vasúti állomásunk új főnökéhez — kinek nagy tapasztalatai vannak a gyors lebonyolítás dolgában — lenne szives a közönség érdekében intézkedni, hogy a feladott podgyász rögtön és elsősorban rakassék ki a kocsiból. Megfigyeltük azt több ízben, hogy a várostól távol fekvő vasúti állomástól hamarabb ér be a gyalog-utas, mint az kinek feladott podgyásza van s kocsin teszi meg az utat. De nem egyszer előbb ér be a megrakott postakocsi, mint egy podgyászdarabot vivő fiáker.

Kétéves méhészmunkás-tanfolyamra vonatkozó pályázat. A földmívelési miniszter júl. 9-ikén 51,883. sz. a kelt rendeletével a gödöllői m. kir. áll. méhészeti gazdaságban a szept. 15-ikén megkezdendő kétéves méhészmunkás-tanfolyamra pályázatot hirdet. E tanfolyamra fel fog vétetni hat olyan egyén, kik 16. életévüket betöltötték, de 35-ik életévüket még túl nem haladták. A felvétel kérő és egykoronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez (Budapest, V., Országház-tér 11) aug. 15. ikéig, a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani: 1. Keresztlevél (szül. bizonyítv.); 2. az el. népisk. négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány; 3. hiteles bizonyítvány arról, hogy folyamodó valamely mező-, kert-, szőlő- vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanújelét adta. A földmívelés- vagy kertmunkás-iskolát végzetten előnyben részesülnek; 4. azoknak, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magaviseletükről tanúskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványon kívül még a szülők, eset-

leg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelniök, mely az illetőnek a tanfolyamra való belépését megengedi; 5. csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatot igazoló orvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvánnyal együtt; 6. a hadköteles sorba levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje a gazdaságban töltendő 2 évi idő tartamával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelezettségüknek már eleget tettek. A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabad lakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segélyben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket a tanulókat használatra a gazdaságban kapják. Ezeket kívül évenként minden növendék 60 kor. ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

— Utazókat nem fogadunk!

Egy állami hatóság épületében jártam — írja egy olvasónk — és meglepetéssel láttam ezt a föliratot néhány ajtón. Egy röpké mondatban mennyi bosszúság! Úgy képzeltem, hogy elemi szabály az, a hol munkáról van szó, csak annak lehet szabad belépése, a kinek ott dolga van, a kinek az ügyét ott intézik, de hogy egy barátságos úr vagy még barátságosabb hölgy sorba járhasa a munkaszobákat és irasztalokat és megzavarván a tisztviselőket munkájukban, kinálhasson szentképtől kezdve, könyveken, fonográfon lefelé revolverig mindenfélét előnyös havi részletekben, az valószínűleg nincs rendjén. Az még kevéssé, hogy a megrendelések gyűjtéséről szóló törvény nyílt megsértésével vagy hamis névre váltott iparendély fitogtatásával egy ugyanazon alak cipőre, cipőkrémre, harisnyára és fehérneműre gyűjthessen megrendeléseket. A tisztviselő a legnaivabb vásárló közönség, a kire minden üzletember számít, és jól számítanak ezek a részletekbe ugrató urak is, mert nagyon kevesen távoznak el megrendelés nélkül. Mint hallom, a szó szoros értelmében egymásnak adják át a kilincset. Úgy, hogy nem marad más védekezésük a tisztviselőknél, a kik ismerik a következményeket, melyeknek számos esetben perköltés a csattanójuk, mint kiírni az ajtóra ezt a zordon mondatot, a mely — meglátják — iskolát fog csinálni: «Utazókat nem fogadunk!»

— **A hazai gyáripar termelési viszonyai.** A kereskedelmi miniszter a hazai ipar rendszeres és tervszerű fejlesztése érdekében tüzetes tájékozódást óhajtván szerezni a gyáripar termelési és egyéb viszonyai felől, ez irányban adatok gyűjtését rendelte el. Az adatgyűjtés sikere érdekében s a gyárosok minél kisebb megterhelése végett a miniszter akként intézkedett, hogy az adatok minden iparvállalatról a helyszínére kiküldött iparfelügyelők, illetőleg iparfelügyelői teendőikkel megbízott szakférfiak által jegyeztessenek be az e célra szolgáló kérdőívekbe. Az iparfejlesztési és külkereskedelmi politika irányítása szempontjából rendkívül nagy fontosságú feladat sikeres megoldása érdekében felkérte a miniszter az ipari szervezeteket, hogy a kötelességükbe tartozó iparvállalatokat e felvételnek éppen a gyárosok szempontjából való nagy jelentőségére figyelmeztessék s arra kérjék fel, hogy a helyszínén megjelenő szakközvegeket munkájuk végzésében készségesen támogassák. Hangsúlyozni kívánja a miniszter, hogy a begyűjtött adatok kizárólag iparfejlesztési célokra, vagyis maguknak az adatokat szolgáltató iparosoknak érdekében, azoknak a javára fognak értékesíttetni, — nemkülönben, hogy

azokba közegein kívül másoknak betekintésük nem lesz s a mennyiben az adatgyűjtés eredményeinek közzétételét határozná el, az összesítve, tehát oly módon fog történni, hogy a nyilvánosságra hozandó adatokból valamely vállalat egyéni viszonyaira következtetni ne lehessen, minélfogva a gyárosok a kívánt adatokat üzleti érdekeik legcsekélyebb veszélyeztetése nélkül rendelkezésükre bocsáthatják a felvevő közegeknek, a kik a telepeken való megjelenésük időpontjáról a gyárosokat a kérdőív megküldése kapcsán előre értesíteni fogják. Eperjesre **Felsmann József** budapesti iparfelügyelő lett kiküldve, ki augusztus 7-ikén és 8-ikán fogja az alábbi vállalatokat meglátogatni: Eperjes város vízvezet két, a villamosvilágítási r.-t.-ot, a Népbank kályhagyárát, a Szeszfinomító r.-t.-ot, Kósch Árpád nyomdáját, Kahn Mór nyomdáját, Hamborszky Bertalan téglagyárát, Goldmann N. téglagyárát, Goldfinger Izidor sörfőzdéjét, Renfer Gusztáv sajtgyárát s Groszwirth és Engländer tőrőgyárát.

— **Festett kép.** *Elza:* A jegyesem igen hízog szót mondott rólam tegnap. Azt mondta, hogy arcom hasonlít a Ráfael angyaléhoz. — *Irma:* És te még dicsekszel ezzel? Hát nem tudod, hogy Ráfael angyalai mind festve vannak?

— **Az anyakönyvi hivatal heti kimutatása.** *Születtek:* Marussák Inre r. k., Répászki István r. k., Blumenfeld Janka izr., Sztass Géza r. k., Kuhlöf Márta ág. h. ev., Palcsó Zsófia r. k., Skarlat Erzsébet r. k., Gellért Sára izr., Szamszély Jolán r. k., Kesselbbuer László r. k. — *Meghaltak:* özv. Greif N.-né izr., 75 éves; Kozma István r. k., 8 hónapos; Bayer Erzsébet r. k., 2 éves; Tahy Vinczéné r. k., 26 éves. — *Házasságot kötött:* Jaskó Inre r. k. és Adamcsik Mária g. k.; Atlasz Samu izr. és Goldmann Ilona izr.; Laktics Ferencz r. k. és Bialek Margit r. k.; Urban Fülöp Reinhold ág. h. ev. és Husz Aranka Margit ág. h. ev.; Margita János r. k. (77 éves) és Manyó Julianna g. k.; Schlesinger Jakab ág. h. ev. és Loga Mária g. k.; Futas Ferencz r. k. és Tokár Erzsébet r. k. — Július hónapban született 19 fiú és 26 leány; meghalt 18 fiú és 16 nő.

Felelős szerkesztő: **Dr. Raffay Ferencz.**
Kiadótulajdonos: **Kósch Árpád.**

3 régi szó ...	3 új szó ...
Altvater	Altvater
Gessler	Gessler
Jägerndorf	Budapest

Még csak apró ligény vagyok,
S az egészségtől durzadok,
Ért pedig, higgyék el nekem,
Kneipp-kávénak köszönhetem.

Valódi csak az eredeti csomagokban **Kath-einer** névvel.

Ne használja senki keverék nélkül az izgató gyarmat-kávé! Kizárólag a **Kathreiner-féle Kneipp-malata kávé** bizonyult a legjobb pót-kávénak, mely könnyen emészthető, tápláló és vérképző, míáltal előmozdítja az egészséget.

Gyermekeket már csak a **Kathreiner-re** szoktassuk.

NYILTTÉR.

Vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és lélegzési szervek hurutjainál

a Bór és Lithion tartalmu **Salvator-forrás**

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Kellemes ízű.

Vasmentes.

Könnyen emészthető.

Teljesen tiszta.

Állandó összetételű.

Elő rangu gyógyvíz és diaetikus ital.

Különösen oly egyéneknek ajánlatos, a kik élő életmódjuk folytán aranyeres bántalmakban, hasi vérbőségben, máj- és veseciszogásban vagy húgysavas lerakódásokban, vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Orvosi szakvélemények, gyógyszermentekről szóló bizonylatok s egyéb forrásleírások ingyen, bérmentve állnak rendelkezésére.

Szinye-Lipóczy Salvatorforrás Vállalat
Budapest, V. Rudófrakpart 8.

KALOGÉN

BRÁZAY SÓSBORSZESZ
FOGKRÉM A LEGJOBB ★★

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy a

Vacuum F. O.
pormentesítő padló-olaj

kizárólag kapható **kilónként 1 kor. 40 filléért**

WENCZEL ISTVÁN

fűszer- és vegyeskereskedésében,
Eperjes, Főutca 55. sz.

BERGER SAMU
feketekávéja
utólérhetlen!

Aluli felállítandó

kiviteli ö

1. Va

lakatos-,

2. A

értelmében

3. Az

ajánlatok a

4. Az

zatok köz

5. A

püspöki tit

6. A

lehetőleg

7. Az

János épít

ugyanott

8. A

szabása III

9. Az

kérés, vala

szokásos á

10. A

Eperje

Kapható a b

TIR

az egy

gyorsa

—30,

TIR

csakis

—80,

ható r

festék-

kátok

«TIR

IV. ke

TIR

csakis

—80,

ható r

festék-

kátok

«TIR

IV. ke

TIR

csakis

—80,

ható r

festék-

kátok

«TIR

IV. ke

TIR

s javít

de női-

egyszó

A

Sil

Eperjese

●●●●●

Két vadász- kopókutya eladó.

Az egyik 3 éves, a másik 1½ éves.
Czím a kiadóhivatalban.

A SZÉPSÉG!

Minden hölgynek kétségtelenül leghőbb vágya, hogy mentől szebb legyen, s hogy ezen célját elérhesse: megragad minden alkalmat, a legképtelenebb dolgokkal kengetve arcát. A legtöbb esetben saját kárára teszi ezt, mert nemcsak hogy szép nem lesz, hanem elenkezőleg: sok esetben tönkreteszti arczbőrcét, úgy hogy igen hosszú idő, gondos ápolás kell ahhoz, hogy ismét helyrehozza.

Az a világon egyedül álló siker, melyet Földes Kelemen aradi gyógyszerész Margit-crème-jével elért (különösen Francia- és Németországban), sok embert arra bírta, hogy ezt a világhírű, ártalmatlan és az arc minden tisztáltsága (szepő, májfolt, kiütések stb.) ellen páratlanul és csodálatosan ható szert utánozzák. Természetes, hogy ez senkinek sem sikerül, mert a Margit-crème készítésének titkát senki más nem ismeri, mint a feltaláló és készítő, s éppen azért, mert a titkot soha senkire sem bízta, hanem minden egyes készítményt maga állít elő, a Margit-crème mindig egyforma, annak kidolgozása a leggondosabb, tehát hatása is rögtöni és biztos. Óvakodjunk tehát arcunkat mindenféleképpen kengetni és használjunk oly szert, melyet angol, amerikai és francia hírneves orvosok is ajánlanak, mint egyedül biztos és ártalmatlan szert az arc szépségére és a szépség megőrzésére. Ez a világhírű szépségőrző a Földes-féle Margit-crème mely már 4-5 napi használat után teljesen átalakítja az arc bőrcélt eltünteti a szepőket, májfoltokat, kiütéseket, bőrtörést, mitesszert, arc- és kézörvénységet. Az arc ideális szép, üde és ifjú lesz s a mellett a Margit-crème teljesen ártalmatlan.

Egy tégely ára 1 korona, Margit-szappan 70 fillér és Margit-pouder (fehér, rózsas- és crème-színben) 1 kor. 20 fillér. Ezen szerek mindegyike külön is használható. A Földes-féle Margit-crème kapható a világ minden nagyobb gyógyszerárában; a hol pedig raktáron nem volna, tessék egyenesen a készítőnek így címzve írni: Földes Kelemen gyógyszerész, Arad.

Főraktár Eperjesen:

Williger Pál, Korn Vilmos, Molitorisz István gyógyszerészeknél és Pálesch Árpád droguerájában.

nélkül ne együnk levest!
Néhány csepp elegendő!

Gyárosok:

Maggi Gyula és Tsa, Wien, IV/1.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor és altest-bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhív, rögzött székrekedés, májbántalom, vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

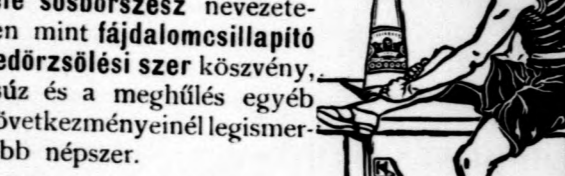
Ara egy lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi,

ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sósorszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer közszevé, csúsz és a meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 korona 90 fillér.

Moll-féle gyermek-szappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek- és női-szappan a bőr gyökeres gondozására és a polasára úgy gyermekek, mint felnőttek számára. Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Főszékhely: Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I., Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvétellel teljesíthetők. A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Jó házból való fiú tanulónak felvétetik.

Gregor Endre fiókja, üveg- és porcellán kereskedés, Eperjesen, Fő-utca 73. szám.

Kálvária-út 2. sz., Cattarino-féle, újonnan épült

HÁZ

szabad kézből eladó.

Értekezhetni dr. Dobay Zsigmondnál.

Tudósítás. Üzlethelyiség hiánya miatt, összes, raktáromon levő butorárúkat, u. m.: ebédlő-, háló-, szalonszoba-berendezések, ebédlő-diványok, hajlított- és bór-székek, garnitúrák, rez-, félrez- és vas-butorok, tükrök stbit — úgy a legfinomabb, mint egyszerűbb kivitelben — mélyen leszállított árban árusítom.

A nagyérd. helybeli és vidéki közönség saját érdekében teszi, ha butor-szükségletét nálam mielőbb beszerzi, a míg a készlet tart.

Tisztelettel

Glück Sámuel butorkereskedő,
Neumann J. férfiruhakereskedő üzletében, Fő-utca 110. sz.

Alapított 1865-ben. Legtökéletesebb kivitelű

ARCZIKÉPEK

platin-nagyítások, aquarellek, olajfestmények, tájkép-felvételek, képes-levelezőlapok, grafikai sokszorosítások

DIVALD

műintézetében
EPERJES.

A műintézet csarnokában (Kassai-út 3.) időközönként ujdonságok kiállítva.

EPERJESI BANKEGYLET.

Hirdetmény.

Az Eperjesi Bankegylet r.-t. 1907. évi június hó 17-ikén megtartott rendkívüli közgyűlésén részvénytőkéjét 300,000 K.-ról 600,000 K.-ra határozta el felemelni olyképen, hogy 2500 db. 120 K. névértékű új részvényt bocsát ki és ezekre az elővételi jogot az intézet részvényeseinek az alábbi feltételek mellett ajánlja fel:

1. Egy-egy régi részvény egy új, 120 K. névértékű, 1909. és a következő évek július hó 1-jén lejáró szelvényekkel ellátott részvénynek átvételére jogosít, ha a részvény birtokosa ebbeli szándékát 1907. évi szeptember hó 15-ikéig bejáról az intézetnél részvényeinek lebélyegzése céljából való bemutatása mellett bejelenti s az itteni feltételeket magára nézve írásban kötelezőknek elismeri.

2. Az elővételi jog alapján átveendő új részvényeknek ára darabonként 220 K.-ban állapítatik meg, mely összegből 120 K. a részvénytőkére, 100 K. pedig a tartalékalap javára fog iratni.

3. Az elővételi jog bejelentésekor minden egyes új részvény után 100 K. fizetendő be; a hátralékos 120 K. összegnek befizetése legkésőbb 1907. évi október hó 15-ikéig eszközlendő.

4. A teljesített befizetésekről a részvényes ideiglenes elismervényt kap s az új részvények ezen elismervény ellenében f. évi december hó 1-től fognak kiszolgáltatni. Az új részvények átvétele alkalmával darabonként bélyegilleték és költség címén 3 K. 20 fill. fizetendő.

5. A befizetett összegek után a teljesített fizetés napjától számítva 1908. évi január hó 1-ig 4%-nak megfelelő átmeneti kamat térítetik meg.

6. Azon részvényes, a ki elővételi jogát az első pontban említett idő alatt be nem jelenti, vagy bejelenti ugyan, de egyidejűleg a harmadik pontban említett részvényenkénti 100 K.-t be nem fizeti, elővételi jogát elveszti. Az a részvényes pedig, a ki ugyancsak a harmadik pontban említett hátralékos 120 K.-t 1907. október 15-ikéig be nem fizeti, elővételi jogát és teljesített befizetéseit is elveszti.

7. Az igazgatóság felhatalmaztatik, hogy az elővételi jog alapján át nem vett, illetve a feltételeknek be nem tartása folytán visszamaradt részvényeket szabadkézből, esetleg jegyzés útján értékesítse azzal, hogy azoknak ára a második pontban megállapított árnál kisebb nem lehet.

8. Az új részvények birtokosai 1908. január 1-től kezdve részesülnek az intézet jövedelmében s a részvényeseket megillető jogokban.

Eperjes, 1907. június hó 17.

EPERJESI BANKEGYLET